

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda 5035 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler sonucu vergileme ölçüleri, oranları ve vergi tarifeleri yeniden düzenlenmiştir.

(I) sayılı tarifiede yer alan motorlu taşıtlar iki kritere göre vergilendirilmektedir. Bu kriterler motorlu aracın yaşı ve silindir hacmidir.

(II) sayılı tarifiede yer alan motorlu taşıtlardan; minibüste aracın yaşına, panelvan ve motorlu karavanlar yaş ve silindir hacminin 1900 cm³ aşağı ve yukarı olmasına, otobüs ve benzerlerinin yaş ve oturma yerine, kamyonet, kamyon, çekici ve benzerleri aracın azami toplam ağırlığı ve yaşına göre vergilendirilmektedir.

Bu iki tarife karşılaştırıldığında, iki tarifenin de yaş hariç, vergilendirmede esas alınan kriterlerin araçların üretim ve kullanım amaçlarına göre düzenlendiği; binek araçların silindir hacmine göre, ticari olarak yolcu taşıyan araçların koltuk sayısına, yük taşımaya elverişli araçların ise azami ağırlığına göre vergilendirmeye esas alındığı görülmektedir.

Vergilendirmede kullanılan bu kriterler dikkate alınarak, arazi taşıtı tanımı ve kavramının Anayasa'ya aykırılık sorunu irdelenmelidir.

Arazi taşıtının tanımından, motorlu taşıtın bütün tekerlerinin motordan güç alması aracın arazi taşıtı olarak sayılması için yeterli görülmüştür. Motorlu taşıtın bütün tekerlerinin motordan güç alması halinde aracın sınıfının; otomobil, kaptı kaçı, minibüs, panelvan, otobüs, kamyon, kamyonet ve çekici olmasına yönelik ayrımın bir önemi kalmamaktadır. Yani diğer bir anlatımla, trafikte teknik belgesine uygun bir şekilde tescil edilmiş motorlu taşıt, (II) sayılı tarifiede yer alan bir araç tanımlamasına girse de, eğer bütün tekerleri motordan güç alıyorsa bu araç arazi taşıtı sayılacak ve (I) sayılı tarifeden vergilendirilecektir. Kanun tarafından getirilen diğer bütün tanımlar ve tarife ayrımları yok sayılacaktır.

Buna bağlı olarak ta, yolcu ve yük taşımacılığına elverişli olan otobüs ve kamyonet gibi araçlar yüksek silindir hacmine sahip olduklarından (I) sayılı tarifenin de en üst diliminden vergilendirilerek ve araç sahipleri mali güçlerini aşan bir vergi yüküyle karşı karşıya bırakılmaktadırlar.

Nitekim, kamyonet olarak tescil edilen ve 4038 cm³ silindir hacmine sahip bir aracın (II) sayılı tarife uyarınca 2007 yılında ödeyeceği vergi 709,00 TL iken, bu aracın bütün tekerlekleri motordan güç aldığı takdirde arazi taşıtı kabul edileceğinden 2007 yılında ödeyeceği vergi ise 11.845,00 TL'dir.

Öncelikle, arazi taşıtına getirilen tanım, üretici firmaların aracın zorlu yol koşullarında rahat kullanılabilmesi için geliştirilmiş, aracın daha rahat kullanımına yönelik bir sistemdir. Vergilendirmeye esas alınabilecek nitelikte, aracın kullanım amacında değişiklik yapabilecek, kamyon, kamyonet ve otobüsün otomobil sınıfında vergilendirilmesine esas

olabilecek nitelikte bir sistem değildir. Bu sistem üretilen bütün modellerde sunulmamakta, aynı marka ve modelin her üretiminde bulunmamaktadır. Kaldı ki 4x4 dediğimiz bütün tekerlekleri motordan güç alan araçlar gibi, aynı marka ve modele ait 4x2 denilen iki tekerin motordan güç aldığı sisteme sahip araçlarda mevcuttur. Yine aynı aracın tekerleri motordan güç olmayan modelleri de üretilmektedir.

Bu durumda, arazi taşıtı tanımının motorlu taşıtlar vergisi yönünden yol açtığı durumu ihtilafa konu araç modeli üzerinde örneklerle açıklarsak;

1- Dodge Marka AS 250 WD açık kasalı kamyonet için 2007 yılında ödenecek motorlu taşıtlar vergisi 709,00 TL'dir.

2- Dodge Marka AS 250 WD 4x2 (iki tekeri motordan güç alan) açık kasalı kamyonet için 2007 yılında ödenecek motorlu taşıtlar vergisi 709,00 TL'dir.

3- Dodge Marka AS 250 WD 4x4 (bütün tekerleri motordan güç alan ve arazi taşıtı kavramına giren) açık kasalı kamyonet için 2007 yılında ödenecek motorlu taşıtlar vergisi 11.845,00 TL'dir.

Anayasa'nın 'Vergi ödevi' başlıklı 73. maddesinin birinci fıkrasında, 'Herkes kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür' denilerek, kamu giderlerini karşılamak üzere ödenen verginin 'malî güce göre alınması' ve 'genelliği' ilkeleri benimsenmiştir.

Genellik ilkesi, malî gücü olan herkesin, vergi yükümlüsü olmasını ve ayırım gözetilmeksizin gelir, servet veya harcamaları üzerinden vergi ödemesini gerektirir.

Malî güce göre vergilendirme ise, verginin, yükümlülerin ekonomik ve kişisel durumlarına göre alınmasıdır. Bu ilke, malî gücü fazla olanın, az olana oranla daha fazla vergi ödemesi gereğini belirtir. 'Malî güç', genellikle 'ödeme gücü' anlamında kullanılmaktadır. Kamu maliyesi yönünden gelir, servet ve harcamalar malî gücün göstergesidir. Verginin, herkesten malî gücüne göre alınması, aynı zamanda eşitlik ilkesinin

vergilendirme alanına yansımalarıdır. Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan 'yasa önünde eşitlik' ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlayarak yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemek olduğundan, bu ilkenin, vergi yükünün dağılımında gözetilmesi gereken temel bir unsur olduğu kuşkusuzdur. Malî gücü aynı olanlardan aynı, farklı olanlardan da farklı tutarda vergi alınması vergide eşitlik ilkesinin esasını oluşturur. Bu bağlamda, 73. maddenin ikinci fıkrasında da vergi yükünün adaletli ve dengeli bir biçimde dağılımı öngörülerek eşitlik ve hukuk devleti temelinde maliye politikasının sosyal amacı vurgulanmıştır.

Motorlu taşıtlar vergisi, konusu motorlu kara, hava ve deniz taşıtları olan bir servet vergisi niteliğindedir. Servet, genelde ekonomik bir anlam taşır. Ekonomik anlamda servetin vergilendirilmesinde, servetin değerini aşan bir ölçünün hukuk devleti, mali güç ve eşitlik ilkesine uygun olduğu düşünülemez.

Trafikte kamyon veya kamyonet olarak tescil edilmiş olan ve yük taşımaya elverişli bulunan araçlara ait motorlu taşıtlar vergisi (II) sayılı tarife üzerinden ödenirken,

aynı araçların (4x4) özelliği bulunan modellerinin (I) sayılı tarife üzerinden vergilendirilmesi Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

V.YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

Uygulamada, (II) sayılı tarife üzerinden vergilendirilmesi gereken motorlu taşıtların, arazi taşıtı kabul edilerek (I) sayılı tarife üzerinden vergilendirilmesi sonucu, araç sahipleri araçlarının değerini aşan bir vergi yüküyle karşı karşıya kaldıklarından bu durum telafisi güç ve imkansız zararlara neden olacağından, bu zararların oluşmasını engelleyebilmek için iptal davası sonuçlanıncaya kadar iptali istenilen hükümlerin yürürlüklerinin durdurulması gerekmektedir.

HÜKÜM:

18.2.1963 tarih ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 25.12.2003 tarih ve 5035 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesinin 7'nci bendinin; '7- Arazi taşıtı: Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu araçtır.' ibaresinin, Kanunun 25.12.2003 tarih ve 5035 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesindeki (I) sayılı tarifede yer alan 'arazi taşıtları' ibaresinin Anayasa'nın 2, 10, 11 ve 73'üncü maddelerine aykırı oldukları gerekçesiyle **ANAYASA'NIN 152'NCİ MADDESİ UYARINCA İPTALİ VE YÜRÜRLÜKLERİNİN DURDURULMASI HAKKINDA KARAR VERİLMEK ÜZERE DOSYANIN ONAYLI BİR ÖRNEĞİNİN ANAYASA MAHKEMESİ'NE GÖNDERİLMESİNE**, bu konuda bir karar verilinceye kadar ve en fazla kararımızın Anayasa Mahkemesi'ne tebliğinden itibaren beş ay süre ile dosyanın geri bırakılmasına, 15.7.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."